

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izšla vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 90 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natiane enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Občinske volitve in priprave za-nje.

Bližajo se zopet občinske volitve. Treba bode skoraj po vseh občinah, da si volimo za prihodnja leta občinski odbor in občinskega predstojnika. Občinske volitve so posebno za nas Slovence silno velikega pomena. Nemškutarji že dolgo rujejo in delujejo, da povsod spravijo svojega pristaša na predstojniški sedež. Kdor je veren katoličan in pošten Slovenec, temu ne bode vse eno, kdo je občinski predstojnik. Zdaj torej na delo!

Vojščaki se vadijo za boj že tedaj, ko je še vse mirno in tiho, in morda še nobeden na vojsko ne misli. Kadar je sovražnik že pred dvermi, tedaj se še le za vojsko pripravljati in vojake v orožji vaditi, to bi bilo že prepozno. Najpoprej je treba, da se snidejo najveljavniši možje v občini. Ti se pogovorijo in zedinijo o možeh, katere namenijo voliti v občinski odbor za prihodnje leto. In zdaj se začne delo. Kjer je nemčurska stranka močna, tam morajo narodnjaki modro in previdno postopati in vse moči na to obrniti, da nasprotnikom na tihem odtrgajo zdaj enega, zdaj drugega in ga dobro na-se privežejo. Tako bo nemškutarska stranka zmirom slabejša, naša pa zmirom močnejša.

Hitro, ko župan naznani, da je imenik volilcev že sestavljen in da bo ležal na ogled osem dni, mora se eden ali več narodnjakov takoj drugi dan podati k županu in pregledati imenik, če ni kateri od naših izpuščen ali kateri od nemškutarjev upisan za volilca, ki mu volilna pravica ne gre. Ako najdejo kako pometo, naj to povejo županu, in če imenika noče popraviti, naj hitro spišejo pritožbo, katero mora župan na okrajno glavarstvo poslati. Ako pa določen čas zamudite, potem pritožbe ne veljajo več. Tudi imenika ne bote več videli, če ga v tistih osmih dneh niste pregledali, ko je na ogled ležal. Zdaj pa si narodnjaki razdelijo med seboj vse omahljivce, da jih pridobijo za našo stran, pa le z besedo in s poučevanjem;

nikdar ne s podkupovanjem, kar je po postavi ostro prepovedano. Na priliko tako: narodnjak Ivan K. prevzame omahljivca Petra G., ker je njegovim otrokom boter; omahljivca Štefana P. prevzame pa narodnjak Franc Ž, ker sta si soseda in prijatelja; narodnjak Jožef L. prevzame omahljivca Filipa B, ker sta si v rodu; omahljivca Jurija M. pa prevzame Anton O., ker mu je večkrat kaj dobrega storil. Tako si morajo zanesljivi slovenski narodnjaki razdeliti vse posestnike svoje občine, pri katerih je le še količkaj upanja. Odločne nemškutarje pa naj skušajo tako daleč pripraviti, da ne bodo šli volit.

Izberite si take občinske odbornike, ki so v resnici pošteni katoličani. Dandanes se širi nemškutarsko brezverstvo. Nobena reč se ljudem več ne zdi greh. Celó že med kmeti se nahajajo, ki ne verujejo ne na Boga, ne na hudiča in pravijo, da je po smrti vsega konec, da človek nima duše in da pogine, kakor živina. Takšni so dandanes nemškutarji, Judaži Iškarijoti, ki so izdali sv. katoliško vero in svoj narod. Taki ljudje se delajo norca iz božjih in cerkvenih reči in zasramujejo svoje dušne pastirje. Velik greh bi storili, ako bi volili take brezvernike.

Izberite si same take občinske odbornike, ki bodo trdni in neomahljivi Slovenci. Dandanes pritiska na nas nemškutarija. Naš lepi slovenski jezik nam hočejo zatreti, pregnati nas hočejo z naših kmetij in nas napraviti za nemškutarske hlapce. Judaži Iškarijoti, ki so podkupljeni z židovskimi penazi, se množijo in pljujejo v svojo lastno skledo, kakor tista ščetinasta žival v hlevu. Proti takim magarcem morajo se postaviti poštenjaki z vsemi močmi povsod in vsekdar. Dozdaj še nobeden nemškutar ni pošteno gospodaril z občinskim premoženjem. Nemškutarja ne voliti na noben način v občinski odbor! Sramota in grdoba na tisto občino, ki si izvoli nevernega in nemčurskega župana! Pred vsem pa treba paziti, koga si

hočemo odbrati za občinskega predstojnika. Izvolite si treznega in varčnega moža, ki bode goreč katoličan in neomahljiv, neustrašljiv Slavenc!

Za dobre volitve skrbeti je domovinska in krščanska dolžnost. Tukaj se vrši boj proti neverstvu, nepoštenosti in krivici. Kdor se ne briga za dobre volitve, tistemu nič ni ležeče na sveti veri in nje resnici. Sv. apostol Jakob pravi: „Kdor bi lahko kaj dobrega storil, pa ne stori, tistemu je v greh šteto!“

Krščanski narodnjaki na delo! V edinosti je moč!

Z Vrpolja v Brod.

Ker sem že zadnjič povedal, da sem moral na Vrpolji celo uro čakati na vozni listič, imam časa te z Vrpoljem malo bolj seznaniti. Tega imena menda še nisi slišal, dokler ga nisi bral v tem listu pred dvanajstimi ali rekeli bi trinajstimi leti v odličnem spisu: „Iz Grada do Sarajeva“. Veči del naše hrabre armade pomikal se je ravno skozi Vrpolje proti Bosni. A takrat bilo je Vrpolje vas brez vsakega pomena. Zaslovelo je Vrpolje še le pred par leti, ko so Madjari svoje glavno mesto z novo železnico skozi Marija-Terezijopel, Daljo, Vinkovice in Vrpolje naravnost zvezali z Brodom, Siskom in Zagrebom. Da so za to progo potrebne proce dobivali, napravili so si z Vrpolja še posebno železnico v Šamac tik Save. Sedaj se po enkrat na den tudi ljudje vozijo od Save v Vrpolje in nazaj. Vrpolje je po vsem podobno Pragarskemu, kakoršnje je bilo to pred tridesetimi leti. Od Save oddaljeno je Vrpolje toliko, kolikor Pragarsko od Drave pri Ptuji, od Djakova pa blizu toliko, kolikor Pragarsko od Slov. Bistrice. Farna cerkev leži proti jugu, pol ure od železnične postaje, vas Strizivojna pa je tik železnice, ki pelja od tod v Vinkovice. Nekaj posebnega je še to, da Strizivojna šteje po zadnjem škofijskem izkazu 1254 duš, a ne enega žida. Tako srečna je le redka vas v Slavoniji. Vrpolje šteje 20 obrezancev. Mesto Djakovsko pa celo do 390 judov med 3774 katoličani. Poleg kolodvora Strizivojna Vrpolje ni druge hiše razun prostorne „reštavracije“, v katerej sva z mojim popotnim tovarišem, s čašo ogrske črnine poplagnila neznosen prah Djakovske ceste. Ker sva si v Brodu bila za drag denar kupila nov nauk, da Madjari na železničnih postajah ne prodajejo več voznih lističev, kakor hitro prvokrat zazvoni — zato pripravila sva se pravo-dobno h „kasi“, da prodaje voznih listov ne zamudiva. Kupila sva si jih takoj za celo vožnjo noter do Siska, dasiravno sva bila namenjena v Brodu izstopiti. Pa kaj ti pomaga vozni listič, če si si ga kupil tretje, druge ali makari prve vrste, če pa vlaka od nikoder ni!

Čakala sva že poldrugo uro, pa še nama živ krst ni vedel povedati, kedaj da se odpeljava. Ali kdor čaka, dočaka. Tako sva tudi midva dočakala hlapon, ki je še le sredi popoldne privlekel s popotniki težko obložen vlak iz Vinkovic. Komaj sva našla kotec, kamor sva se stisnilav sredo med nama celo tuje ljudi. Še enkrat se ozreva po slavnem Djakovu in na rodoviti Mandičevac, potem pa zdrdra vlak z nama skozi gosto vrbinje proti Brodu. Poldrugo uro vozila sva se z Vrpolja v Brod, a na vsem tem potu niti ene zanimljivosti nisem zasačil. Bodi si, da sem pogledal na desno ali na levo, nič nisem videl razun koruze, katero so Slavonci z nezmernege polja k domu spravljali. Tu pa tam zapazil sem še kakšno razškropljeno čredo konj, goved ali svinj. Obzor se mi je še le takrat spremenil, ko smo v Brod dospeli. Vlak imel je zdatne zamude, zato se mu ni malo mudilo črez Savo v Bosnijo, da pride zjutraj v Sarajevo, predno bodo turški petelini odpeli. Midva pa sva urno smuknila iz voza, da si Brod ob Savi vsaj malo še pri belem dnevu ogledava.

Gospodarske stvari.

Slive in njih trebljenje.

Navadno se pravi, da češpelj, sliv, črešenj itd. ni treba trebiti, ali vsaj ne toliko, kolikor drugo sadno drevje. V celem je to tudi resnica, vendar pa ne kaže, da pustimo tako drevje v nemar ali se malo za-nj izmenimo v pozni jeseni ali zimi, kedar trebimo in snažimo, kolikor je treba in je mogoče, sadunosno drevje.

Obrnimo tudi na češplje in slive nekaj svoje skrbi! Resnica, da ne kaže na takem drevju veliko in brez velike sile rezati, žagati, vendar pa, ako visi kaka suha veja z dreva, proč z njim! Tudi če je vejevje preveč na vskrižje, odstranimo ga nekoliko; dajmo, da pride več zraka in solnea v krono! Skušnja je tudi tukaj dobra in Ferd. Dreher, sloviti sadjerec, trdi celo, da se je letos imel le temu zahvaliti za obilo sliv, ker je bil lani proti jeseni svoje češplje iztrebil. Imel je sicer tudi on to pravilo, da je najbolje slivovje pustiti na miru, če se je lepo razrastlo. Ali ker njegovo več let ni rodilo, ali je sicer cvetlo, sadu pa ni bilo iz cvetja, ali pa je nezrelo odpadlo, zato se je lotil trebljenja, češ, da že le ne bode toliko škode, če bi se mu tudi katero drevo posušilo. To pa se ni zgodilo, ampak prav obilno mu je dalo letos sadja.

Tudi mi nismo za to, da se veliko reže in žaga na slivovji, toda toliko sodimo, da ni na opak, če ga otrebimo, kolikor vidimo, da ima vejevja preveč, ali pa je že celo suho. Tu velja poskusiti, toda pazljivo in razumno.

Dopisi.

S Cvena pri Ljutomeru. (Vrli kmetje.)

Dne 3. decembra sem Vam odposlal darove, ki smo jih nabrali za dijaško kuhinjo v Cvenski občini in sicer so darovali: V vasi gornje Krapje gospodarji po posredovanji Josipa Karba: Babič Martin 11 pintov fižola, drevenko krompirja in žena Treza 2 funta zabele, Cimerman Jožef 1 liter pšena, 5 pinte fižola, $\frac{1}{4}$ funta žmavca, Lipša Franc 3 pinte fižola in drevenko krompirja, Meznarič Marko 8 pintov fižola in žena Franca 2 funta zabele, Rus Matija 8 pintov fižola, Filipič Sebastijan 8 pintov fižola, drevenko krompirja in žena Mica 2 funta zabele, Karba Josip 8 pintov fižola, drevenko repe, drevenko jabolka za božičnico, 2 merici krompirja in njegova žena Kata 1 funt zabele in 2 litra pšena, Danjko Alojz 4 pinte fižola in merico krompirja, Brumen Martin 3 merice krompirja. Iz vasi spodnje Krapje sta darovala Mursa Jožef in Smodiš Ivan, iz Mote gospodinje Rajh Marija, Rajh Julijana, Pušenjak Marija, iz Cvena Bohinec Franc, Slavič Jožef, Slavič Franc, Rajh Ivan, Vozlič Franc in Rošker Jožef. Za voznjino mi je izročila občina Cvenska po svojem predstojniku Ivan Rajhu 5 gld., od teh sem plačal na železnici 2 gld. 87 kr., ostanek 2 fl. 13 kr. pa Vam pošiljam po poštni nakaznici. Upam, da bom v prihodnjem letu še več nabral, zato prosim, da se nam vrnejo vrče, da drugikrat spet v njih pošljemo; poštino za nje bomo že mi plačali. H koncu še kličem: Bog daj dijaški kuhinji obilo dobrotnikov v prosep naše nadarjene a uboge mladine, ki bi naj bila pozneje mogočen steber sveti katoliški cerkvi, pa tudi milemu našemu narodu! P.

Iz Ljutomerske okolice. (Rop.) V Radgonski okolici se že delj časa klati tatinska druhal, od katere pa nikogar ne morejo vjeti, čeravno je od vlade že darilo obljubljeno tistemu, ki tej družbi na sled pride. Nedavno se je slišalo o tatvinah pri Radincih in na Barbarino zvečer je bil Radgonski krojač Weren roparsko napaden na cesti nad Veržejem in Krapjem, torej se zdi, da se ta druhal pomika vedno dalje proti Ljutomeru. O takem ropu tukaj že dolgo ni bilo slišati. Omenjeni krojač se je peljal na svojem vozu z dvema tovaršema proti 6. uri zvečer proti Veržuju, kar ga napade pet mož, in ko una dva zbežita, vržejo njega na tla in se mu grozijo in ga bijejo, dokler ne da svoje mošnjice, v kateri je imel 163 gld. Ko so mu še srebrno uro vzeli, podali so se vsi proti Muri v šumo. Verjetno je, da so vdeleženci tega in drugih zločinov iz Ogerskega, vendar vodje morajo biti iz tega kraja, drugače ne bi mogli tako varni svojih tatvin izvrševati in se tako dolgo umikati orožnikom, ki jih brez uspeha vedno iščejo. Mi vemo, da prožniki sto-

rijo vse, kar morejo, želeli bi le, da bi se z zločinci, katere javna pravica v roke dobi, ostreje postopalo, drugače bode naše življenje in premoženje vedno v večji nevarnosti. Marsikateri lopov v jeseni navlaš kaj takega naredi, da čez zimo v ječo pride, kder mu ni treba delati in ne stradati, po letu pa ga itak okrajna vzprejetišča redijo, in tako se celo leto preživi brez dela. Ko bi tatje imeli večji strah pred ječo, bi se marsikateri odvadil krasti in začel bolj marljivo delati, da bi se preživel.

Iz Ptuja. (Za dijaško kuhinjo) so darovali v mesecu novembru: Prevziš. mil. gosp. Juraj Strossmajer, biskup v Djakovem 30 fl., zatem pa č. g. Bratuša Alojzij, beneficijat v Ptuju 1 fl. (mesečnino), Cilenšek Alojzij, kaplan pri sv. Marku 2 fl., Črnko Marko, vikar 1 fl. (mesečnino), dr. Čuček Jož., odvetnik 10 fl., Gregorič Tona, tajnik itd. 5 fl., dr. Horvat T., odvetnik 10 fl., Jurca Andrej, trgovec in mestjan 5 fl., Jurca Anton, trgovec in mestjan 5 fl., Klobučar Anton, c. kr. sodn. pristav 10 fl., Kosar Maks, c. kr. notar 2 fl. (mesečnino), Kunstek Luka, profesor fl. 10'08, Majcen Ferdo, gimn. vereučitelj 2 fl. (mesečnino) vsi v Ptuju, Meško Jakob, duh. svet. in župnik pri sv. Lovrencu v slov. gor. 5 fl., Modrinjak Matija, inf. proš. itd. v Ptuj 10 fl., Muršec, mestjan v Ptuju 2 fl., Pajtlar Janez, kaplan v Hajdinu 5 fl., Pinterič Anton, kaplan pri sv. Vrbanu 2 fl., dr. Ploj Jakob, odvetnik v Ptuju 3 fl. (mesečnino), Raisp Ferd., oskrbnik v pok. v Ptuju 10 fl., dr. Schiffrer, c. kr. polk. zdravnik v Ptuju 1 fl. (mesečnino), Sedlaček, tajnik pos. v Ptuju 50 kr. (mesečnino), Skuhala P., župnik pri Vel. nedelji 5 fl., Simonič Franc, kaplan v Zavrču 5 fl., Spindler v Brežicah: g. dr. Firbas Franc, c. kr. notar 2 fl., dr. Schmirmaul, zdravnik 2 fl., dr. Vovšek Franc, c. kr. okr. sodnik 1 fl., Postružnik Rudolf, c. kr. davk. pristav 1 fl., Razlag Andr., uradnik v pok. 1 fl., Gregorič Karol, trgovec 1 fl., Munda Ivan, c. kr. okr. živ. zdravnik 4 fl., Spindler Anton, c. kr. zemlj. knjigovodja 3 fl., o. Alfonz Svet, minorit 50 kr. (mesečnino), po ravno istem gospodu: od Ormoške posojilnice za pretečeno šolsko leto 1890/91 15 fl. in od vlč. g. dr. Muršeca v Gradcu 6 fl., Šalamun Franc, mestni kaplan in katehet 1 fl. (mesečnino), Šuta Ropert, dekan v Zavrču 10 fl., Trstenjak Jakob, duh. svet. in župnik pri sv. Marjeti 5 fl., Vojsk Alojzij, kaplan pri sv. Mariji v Medjimurju fl. 2'10. Prihodnji izkazi darov sledijo po odborovem sklepu četrtletno včasnikih: „Slov. Gospodarju“ in „Südost. Post“. Vsem blagim p. n. dobrotnikom izreka odbor „dijaške kuhinje“ v imenu učeče se mladine za poslano darove spodobno hvalo, ter ob enem dostavlja prošnjo za nadaljno podporo. Denarni doneski se naj blagovolijo pošiljati blagajniku; sprejemajo se pa tudi hvaležna

viktualije, kakor n. pr. fižol, krompir, zabel itd., ki se pa naj blagovolijo oddati tajniku slovenske posojilnice v „Narodnem Domu“, gosp. Antonu Gregoriću. — Društvo še stoji na slabih nogah, stroški pa znašajo za mesec blizu 70 fl. Podpirajo se le v resnici potrebni, pa tudi podpore vredni slovenski učenci gimnazije Ptujске.

Z Brezna pri Dravi. (Domače reči.) Na rožnensko nedeljo lanskega leta so naš č. g. župnik Jurij Galun našo župnijo kot dušni pastir nastopili. Kmalu po prihodu je bila njih skrb, da so se popravkov farovža in tudi gospodarskega poslopja poprijeli. Da je tega bilo zelo potrebno, svedoči to, ker strehe niso bile v vrednem stanu, pokrite tako, da je dež skozi lil in tako znotranji stavbi mnogo škodoval; na dimniku je celo drevo izcimilo, in skozi 15 let za srednjega moža visoko zrastle in menda namesto strelovoda hude ure odganjalo. Niso pa bile tako samo strehe zanemarjene, ampak tudi drugih pogreškov se je po vseh krajih nahajalo. Tekoče leto meseca oktobra se je vse delo na župnijskih poslopih s pripomočjo vstreljivih faranov in najbolj na prizadevanje g. župnika brez vse ovire dogotovilo, in je sedaj vse v najlepšem redu. Če da Bog našemu č. g. župniku ljubo zdravje, bodo se drugo leto, kakor so obljubili, tudi olepšanja cerkve — na šega farnega doma — poprijeli, in v čast Materne božje, nebeške kraljice, katera je varuhinja naše župnije, z božjo pomočjo in pripomago vselej za Marijino čast vnetih faranov njeno poslopje od znotraj in zunaj prenovili. Bog daj temu podjetju dober vspeh in blagoslov! V imenu več faranov: Blaže Ditner, Janez Ramšak, cerkvena ključarja.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nemila smrt je bila zopet na cesarskem dvoru ter je segla s svojo koščeno roko po nadvojvodo Žiga, brata pok. Henrika, v torek, dne 15. decembra. — V državnem zboru so skončali že razprave o drž. proračunu; vlekli so se le-te dosta dolgo pa niso proračuna v ničem spremenile. Nasvetov in pritožeb je bilo do volje, največ so govorili Mladočehi, dr. Vašaty je govoril celo tri ure zoper ministra provosodja, grofa Schönborna a se ve, da ni dosegel ničesar in je mož to naprej vedel, čemu je pač torej govoril! — Drž. poslanec za Graško mesto, prof. Hofmann je v drž. zboru terjal od pravosodnjega ministra, naj prekliče slov. vknjiževanje v zemljiških knjigah, ali minister mu je odvrnil, da ima slov. ljudstvo pravico do tega. Dobro: v obče je minister grof Schönborn, kakor sodimo, mož pravice in prav na svojem mestu v ministerstvu; veliko bolji od tistih, katerim ni po volji. — „Mir“, list, ki vzbuja in podučuje slov. ljud-

stvo na Koroškem, izhaja po novem letu trikrat v meseci in želimo mu prav krepke podpore od tistih, ki imajo za to do volje premoženja. — Na Koroškem imajo že zdaj občinske volitve in nemškutarji delajo na vse kriplje, da se vrinejo v občinske zastope, žal, da se jim sem ter tje posreči, če tudi s težavo in na silo. — Iz Novega mesta na Kranjskem je c. kr. okr. glavar, Fr. vit. Schwarz prestavljen v Pazin v Istri, na njegovo mesto pa pride Oton vit. Vesteneck. Ta prestava je Dolenjem neki prav po volji. — Kakor druga leta, tako napravljajo tudi letos slov. društva slavnosti Preširnove, najlepša bode menda v Ljubljani v soboto, v dvorani slov. čitalnice. — Posl. dr. Gregorčič je v drž. zboru terjal, naj se na Primorji nastavijo le taki sodniki, ki znajo slovenski; doslej pa še tega ni bilo. To je čudno, v resnici čudno, kajti kako more sodnik razsojevati prav, ako on ne razume zatoženca, zatoženec pa ne sodnika? — V Trstu je še vedno iredentovcev, najbolj tacih, ki se jim godi v Avstriji predobro in bi brž zato radi bili pod Italijo, da bi drugim pomagali pri polenti stradati. V resnici človek ne more umeti iredentizma, kajti Italijanom se godi pri nas dobro; ravno tako, kakor Nemcem streže vlada tudi njim v vseh rečeh, ne mara, da še celo na škodo slavanskim rodom. — Lahki so po Istri hudi, divji nasprotniki slov. in hrv. ljudstva in bode dobro, če jim vlada nategne brzdo; to zahteva od nje pravica in korist države. — Vse kaže, da bode nadškof v Zagrebu dr. Bucović, korar tamošnje stolne cerkve; hrv. ljudstvu njegovo imenovanje neki ne bode ljubo. — V ogerskem drž. zboru je trgovinska pogodba naše države z nemško in italijansko že v razpravi ali to je v tej reči samo tako „za voljo lepšega“, kajti izpremeniti take pogodbe ne more drž. zbor, pač pa lahko celo zavrže, ali to ni lahko kedaj mogoče.

Vunanje države. Tajno konsistorije ali zborovanje kardinalov Rimske cerkve v pričo sv. očeta Leona XIII. je bilo v torek in so sv. oče v svojem nagovoru izrekli svoje obžalovanje nad surovo silo, katero je nadéla najeta drhal dne 2. oktobra romarjem, izlasti francoskim. — V italijanskem državnem zboru so bile te dni burne seje, ali vlada ima za-se izdatno večino in zato jej Crispi in njegova stranka nič kaj ne more do kože, če tudi divja in ropoče na vso silo zoper njo, se ve, da dela to na povelje framasonov. — Na Francoskem hodi vladi trda, ker hoče v republiki vsak imeti besedo in vsak svojo voljo; če je poslanec, potem pa že celo; vsakdo sili k drž. jaslim, toda za vse tudi v teh ni dovolje „zlatega ovsa“. Zadnjo soboto so bili Freycinet in njegovi tovariši že blizo na tem, da prepustijo svoje ministerske stole drugim možem, pa so na

zadnje še vendar le dobili v drž. zboru večino za-se, če tudi majhno, kajti 20 glasov pač v takih rečeh ne šteje veliko. — Na Angleškem je nekaj časa sem jako tiho in se razne stranke najbrž pripravljajo na prihodnje volitve, katere odločijo, ali obdrži konservativna stranka vlado v rokah, ali pa jo prepusti liberalni; zadnja bi bila za irsko, katoliško ljudstvo bolja. — V nemškem drž. zboru je nekaj poslancev pri jelo precej hudó drž. kancelarja, generala Caprivija ter so mu očitali, da je nova trgovinska pogodba, posebno z Avstrijo, na škodo domačim obrtnikom in še posebej kmetovalcem. Kancelar pa jih je dobro zavrnil, češ, da je bila prav taka pogodba samo še mogoča in da je torej tudi za Nemčijo najbolja. — Na Ruskem imajo mesta svoje občinske zastope in se ve, da tudi svoje župane, ali niti župani niti zastopi ne delajo na korist svojih mest in sploh države. Zato je hotela vlada prenameniti zastope, toda za sedaj še je stvar preložila, bode pa jim poslej strožje gledala na prste. — Bolgari so hvaležni ter so sklenili v soboto, naj dobi prejšnji knez Aleksander, sedaj grof Hartenau 50 000 fr. iz drž. kase vsako leto za pokojnino. Grof pa neki ne mara za to. Kakor znano, je on sedaj e. kr. polkovnik v Gradei. — Srbski kralj pouda neki na pomlad v Carji grad, da obišče sultana; tako hoče „vladar“ Ristić. — Ujeli so turški vojaki, nečega pastirja, ki je bil v zvezi z roparji, kateri so prežali na železniške vluke; iz njih so gnali potem bogate popotnike v gošče, izpustili pa so jih le, ako so jih njih rodbine za drag denar odkupile. — Po nekaterih krajih zahodne Azije še razsaja kolera, najbolj v Damasku in v Alepi. — Sedaj so izpustile nekaj misijonarjev čete laži-preroka Mahdija v Kordofanu, v Afriki, veliko so reve pač teh osem let prestali po nesnažnih ječah! — Po južni Ameriki še vedno vre v republikanskih državah in ustaja pride na ustajo. Kakor se posoja, tako se pač tudi zado vrača! — Sodnije čerjo v „zveznih državah“ severne Amerike tako prenameniti, daljudi, ki niso amerikanci, ne sodi navadna sodnija, ampak se sestavi za nje posebna. To se stori za voljo sitnob, ki jim lahko nastanejo pri drugih državah, ako te niso zadovoljne z njih razsodbo.

Za poduk in kratek čas.

Smrtna ura.

Iz poljščine za Slovence priredil J. Sattler.

(Dalje.)

Brzo so tekle ure. Vladislav je mislil na dom. Pozdravili sta ga najprvo dve dragi obličji očeta in matere; ali hitro sta se umaknili devici angeljske nedolžnosti, očesa modrega, kakor potočnica, čela jasnega, katero so obsen-

čevali kodri zlati; bil je to obraz Helenke, tovaršice njega otročjih let, sedaj pa neyeste, s katero bi se združil po končanih bojih za dom in vero.

Vladislav ni mogel zaspati; v njega glavi podila se je misel za misljo. Videl je nesrečno svojo domovino, razcepljeno in teptano od tujcev; ko je pa uzrl krutega zmaja — domačo neslogo, porosilo se mu je oko silne žalosti. Duh njegov je letel k onim nesrečnim rojakom, ki v slepi svoji strasti sikajo strup na najboljše rodne brate. Videl je, kako ti zaslepljenci delajo rakev mili domovini, ki že itak bolestno stoka pod težko tujčevo peto. Vendar proč z obupom! Lotiti se je treba moškega dela in domovina bode očiščena nemčurskega kokolja in gadnih zlobnikov domačih.

Sanjajoč tako o usodi rojstvene zemlje, začel je polagoma spat. Med tem je silen veter pripodil oblake dežne in nevihto na to speče taborišče. Vladislava vzbudil je dež. Prenesel je torej posteljo svojo v cerkev, kjer se mu je zdelo varnejše.

Notrina cerkev bila je otožna in vlažna. Blisk je vsak hip osvetljeval oskrunjeni Kristov altar. Da-si je bil srčen mladi vojak, vender se ga je polastil nek nenavaden strah, katerega ni mogel udušiti. Dogaja se to pogostem najpogumnejšemu človeku, kadar je sam na takem mestu. Vender je srčno šel k nagrobnemu kamenu, na katerega je hotel svojo glavo položiti za ostalo noč. Svod cerkveni je odmeval od njegovih korakov in žvenketa ostrog. Dozdevalo se mu je, da sliši razločno uro biti. Obstal je in naštel dvanajst...

Objela ga je smrtna groza, ker se je spomnil, da je videl po dnevi stolpno uro brez kazalcev in popolnoma razdejano.

Ko je še preudarjal, odkod da utegnejo prihajati taki zvoki, odpró se naglo in škripajoč vrata od zakristije; bila so jedina, katerih sovražnik ni sežgal. Izmed vrat pa pride duhovnik, siv kakor golob, v plašcu žalnem, stopi počasi in na lahko k velikemu altarju.

Postavivši kelih pred podobo Kristovo, obrne se v to stran, kjer je stal častnik. Zdelo se je, da ga s pogledom prosečim in krotkim vabi, naj pristopi bližje. Vladislav je šel, porinjen od skrivnostne sile, držeč z roko za sabljo, in pokleknil na stopnicah altarskih. Med tem je razločno slišal duhovnika mašujočega z važnim glasom za pokojnike. Tu se je spomnil časov dijaških, ko je mnogokrat stregel pri maši; vzbudila se je pobožnost mladostna in začel je odgovarjati, kakor se je naučil za otročjih svojih let. Po končani maši se je obrnil duhovnik k častniku in tako izpregovoril:

„Hvala ti, mladenič blagi! Pobožna usluga, katero si mi storil pri tem altarju, otela me je hudih muk čistilnih. Sto let je že minolo,

odkar se slednjo noč pokorim, ker sem grešil zoper pravila našega reda; sto let sem čakal, da bi mi stregel pri maši živ človek; dvanajsta ura bila je slednjo noč skozi sto let, ali nihče izmed živih se ni našel; tebe mi je poslalo nebo. Moleč z menoj pri altarju milosrčnega Boga pomogel si, da je moj angelj varuh razsekal vezi, katere niso dopuščale trpeči duši vznesti se do prebivališča večne svetlosti. Pobožno dejanje tvoje ne ostane brez plačila. Vprašaj me, ali samo jedno reč; na več odgovoriti ne morem; vprašaj me in razodeni katerokoli željo“.

Vladislav je bil v zadregi; ni vedel, kaj bi vprašal, da bi pravo pogodil; toliko vprašanj se mu je vrivalo v dušo. Naposled pa si vendar izmislil, toda nekaj sila neprikladnega. Človek si vedno želi kaj izvedeti o bodočnosti, a vendar bi bil stokrat srečnejši, ko bi tega nikdar ne vedel; ravno tako tudi Vladislav. Ne vedoč, kaj bi si izbral, — koliko je pač imel zvišenejših ugank! — vprašal je: „Častiti oče, povedite mi, kedaj bom umrl?“

„Dragi sin!“ odvrnil je duhovnik z glasom mehkim in žalostnim; „čemu me to vprašáš? Ali nič ne pomaga; izpolniti moram tvojo željo; poslušaj torej. Danes čez tri leta o prvih žarkih vzhajajočega solnca boš umrl“.

Po teh besedah se je starec raztopil, kakor megla ne pustivši za seboj niti sledú.

Vladislav je pobegnil iz cerkve s srcem polnim britke otožnosti in temnega obupa; kajti od sedaj bi se končale vse zlate nadeje in domišljave mladostne; odslej bode najslajše veselje otrovala misel na bližnji konec. Kaj more človek v tako kratki dobi koristiti domovini?

S tovariši svojimi je odrinil na polje vojno. V gostih in krvavih bitkah je kazal slep pogum; povsod je prodiral prvi; po cele vrste so padale od strelav kartičnih; le njega nobena krogla niti oprasnila ni. Duša mladeničeva je zaničevala življenje, čegar mejo je videl pred seboj, kateri pa se ni mogel niti približati, niti se oddaljiti od nje.

Nesrečni konec narodnega boja privedel je mir in red v domovino; mir, ker je peščica junakov zdrobila meče in šla svojo stvar braniti pred prestol Božji; red, ker so le izpod gomil in s pogorišč odmevali vzdihni mrličev...

(Dalje prih)

Smešnica 51. Rejčev Janez je brenil sosedovo dekle v blato; v tem hipu pa zasliši že tudi soseda: „No, čakaj me, čakaj!“ — „Nisem, čakaj jaz nisem“, odreže se mu Janez naglo, pa jo ukrene doli po klanci, kar so mu nogé dale.

Razne stvari.

(Deželni zbor.) Štajarski dež. zbor snide se v torek, dne 29. decembra ter zboruje še

tudi v sredo, da reši deželni proračun za leto 1892, potem pa se razide do srede februarja.

(Železnica.) Sedaj je čas za železnice, kajti pri dež. kasi je za nje dobiti denarja in va-njo plača cela štajarska dežela. Zato pa je želeti, da dobimo tudi mi na slov. Štajarji nove železnice in tako bi bila ena iz Ljutomera v Ormož, druga iz Zelenega travnika do Maribora, tretja iz Poličan skozi Konjice, Vitanje v Spodnji Dravberk itd. Denar se porabi prav gotovo, če ne za železnice po slov. krajih, pa za druge.

(Nova železnica) iz Celja skozi Šoštanj v Velenje se odpre v nedeljo dne 27. decembra in dne 28. decembra začne svoje redne vožnje. Naj bi prinesla obilo koristi v one po naravi prelepe kraje!

(Okr. zastop.) Nemškutarija je draga in to se kaže tudi v Mariborskem okraji. Zastop tega okraja je ves v rokah nemškutarjev in zato je tudi njegov račun vsako leto lepo visok, prav tak, kakor se spodobi za nemškutarje. Dabi le tudi ubogi kmetje ne plačevali za potrebe nemškutarjev v Mariboru in drugod v tem okraji!

(Bralno društvo pri sv. Juriji ob Taboru) bo imelo dne 27. decembra 1891 ob 5. uri popoldne v društveni sobi svoj redni letni občni zbor, h kateremu se p. n. članovi uljudno vabijo. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev predsednika in odbora. 4. Določitev časopisov in knjig za leto 1892. 5. Slučajnosti. Po dnevnem redu prosta zabava. Gostje dobro došli. Odbor.

(Posojila.) Občini Gornji Dupljek pri Dravi je treba novega posojila 2000 gold. in tako tudi občini Spodnje Hoče 1400 gl. Le tako naprej, za to pa pač naj skrbijo drugi, da se kedaj tudi povrne posojilo!

(Cesta.) Več občin v Mariborskem okraji, na desnem bregu Drave, želi, da prevzame okr. zastop Mariborski občinsko cesto, ki pelja iz Reke na Pohorji skozi Gornje in Spodnje Hoče, zatem skozi Rogozo do Zrkovec pri Dravi, v svoje oskrbovanje.

(Samomor.) V ponedeljek, dne 7. dec. je skočil g. Matija Zorman, učitelj v Dobovi pri Brežicah, pri Mihalovcih v Savo ter je utonil. Nesrečni mož je neki že dalje časa bolehal na možganih.

(Krojač) Franc Mader na Dunaji je doživel svoje 67. leto pošteno, a sedaj mu je uboštvo zmedlo možgane. Mož si je tri dolge žreblice zabil v glavo, potem pa si jo je obezal ter je šel še sam v bolnišnico. Ozdraveti še utegne, toda k pameti brž ne pride več.

(Zdravnikov) štejemo na Štajarskem, brez Gradca, 198 in vrh tega še 156 ranocelnikov ali kakor jim pravi ljudstvo, „padarjev“.

V Gradci pa živi 150 zdravnikov, ki jim sliši ime doktor in poleg njih še je 17 ranocelnikov ali „padarjev“.

(Občni zbor) ima „Kmetško bralno društvo“ v Rušah v dvorani g. Franc Novaka v soboto, dne 26. grudna 1891 in priredi pri tej priliki veselico.

(Nova knjiga.) P. Hrysogon Majar je izdal v Ljubljani v tiskarni Blaznikovi drobno knjižico pod imenom „Flores medici“ t. j. zdravo cvetje. Beseda v tem cvetju je latinska in je torej knjiga le za bolj učeno gospôdo ter velja 25 kr.

(Nesreča.) Pretečeni mesec je pri Sv. Tomažu nad Veliko nedeljo ustrelil J. Petka njegov tovariš; prišla sta celo vkup, zadnjemu se spodrsne ter pade na puško in ta se sproži ter zadene strel J. Petka tako nesrečno v hrbet, da je pri priči mrtev obležal.

(Ormoška posojilnica) registrovana zadruga z neomejeno zavezo javlja, da se bodo hranilne vloge s početkom 1. januarja 1892 mesto, kakor dosedaj s 5¹/₂%, samo s 5% obrestovale.

(Sv. misijon) v Grižah pri Celji, odločen za dneve 10.—20. decembra, je izostal zaradi boleznidavice, za katero je nek otrok zbolel in zaradi te bolezni se je tudi šola na štiri tedne zaprla.

(Novo šolo) je ustanovil v svojem rojstnem kraju pod Ljubeljuom č. g. Fr. Čarman, c. kr. vojaški duhovnik v pok., v spominj 600-letnice in bivanja presvitlega cesarja Franca Jožefa na Kranjskem. V a-njo hodi čez 50 šolarčkov.

(„Parkelj“.) Kolika je omika nekaterih „Nemcev“ v Celji, kaže pač nek dopis v „M. Ztg.“ dovolje. V njem grozi dopisnik X. necemu Slovcu v Celji na ravnost, da ga čaka „parkljeva šiba“. No škoda, da je ta „nemški“ možic ni čutil večkrat svoje mlade dni; vsaj vsak dan po dvekrat bi mu je brž ne bilo preveč!

(Influenca.) Pri nekaterih se imenuje bolezen, ki razsaja že dve leti več ali manj po celem svetu, še vedno po stari, enaki bolezni: hripa ali zdravniki ostanejo za njo pri imenu: influenza, češ, da je tako bolje. Ta bolezen je prišla sedaj že tudi v Maribor in kakor se bere, še dalje v Ljubljano. V Mariboru še sicer ni veliko bolnikov vsled nje, ali že to je dosta, da se ona prikazuje. Ne bode več dolgo, da se naseli ona tudi po vaséh. Kogar se ona loti, ta se naj drži nekaj dni svoje postelje, to je menda najbolje zdravilo za njo.

(Duhovniške spremembe.) Vč. g. T. Jeretin, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Teharjah, je dne 15. decembra umrl, po dolgi bolezni, v 80. letu svoje dobe. — Župnijo na Teharjah oskrbuje poslej č. g. Karol Tribnik, doslej kaplan na ravno tisti župnji.

Proda se zavoljo bolehnosti posestnika, Pišotkovo posestvo v Hošnici, blizo Poličanskega kolodvora z dobrim stanovanjem, vrtom, sadunosnikom, nekoliko vinograda, njive, travnike in log.

Išče se cerkovnik za župnijsko cerkev Sv. Miklavža pri Ormožu. Več se izvé pri cerkvenem predstojništvu.

3-3 **A. Švinger**, dekan.

Lepa jabolčna drevesa,

komad 30 kr., prodaja **Jože Janežič**, 10-26 na Bizeljskem pri Brežicah.

Orgljavaec Ceciljanec,

z dobrimi spričevali, išče sposobne službe. Več pové uredništvo „Slov. Gosp.“ 3-3

Josip Dufek,

Josip Pelikanov naslednik, svečar in medičar v Mariboru, Viktringhof-ove ulice šte. 5

priporoča prečastiti duhovščini, o bližajočih se visokih praznikih svojo dobro in bogato asortirano zalogo najčistejših in najboljših cerkvenih voščenih sveč (gorijo po malem in ne tečejo) po najnižji ceni.

Naznanilo.

5 kilo govedine	gld. 2 50
5 „ teletine	„ 2 30
5 „ gosi ali piščet	„ 2 70
5 „ rac	„ 2 80
5 „ labudov	„ 3 —
5 „ sirovega masla	„ 4 25

razpošiljam po poštnem povzetju in lepo vstrežem **S. Kohn, Brzesko v Galiciji.**

Protin, revma,

trganje po udih, izpadanje lasov, ohromenje, bolezni v želodci in živcih se ne odstranijo s skrivnostnimi zdravili, temveč z mojim iz močnega, planinskega vina destiliranim **konjakom**, kateri se je poskusil kot najboljše duha in telo okrepčajoče in čudno delujoče zdravilo. Steklenica 1 fl. 20 kr. 4 steklenice se franko razpošiljajo. Se dobijo le naravnost pri 23

Benediktu Hertl, graščaku v Goliču pri Konjicah.

Blagorodni gospod

Ig. Heller, Dunaj

II. Praterstrasse 78.

V Lormanju pri sv. Lenartu v Slov. gor., 13. grudnia 1891.

Za poslano mi slamoreznicu šte. 15A po najnovejši obliki, Vam izrekam pristrčno zahvalo, ker je blago dobro in se prav lahko goni. — Ako si kdor želi omenjeni stroj naročiti, in v bližini doma mu vsvetujem, da si ga pri meni ogleda in zagotovim mu, da se mu blago prikupe, že za tega voljo, ker lahko za govedo reže takšno dolgost, da se zamore v lojtre polagati.

Janez Rop.

Poštena zakonska,

33

38 let stara, vsakega kmetskega ali vinogradskega dela, živinoreje, oštarije, kakor vsakšnega oskrbovanja umna, iščeta pripravnega prostora. Kdor nju potrebuje, naj se oglasi pri upravnistvu „Slov. Gosp.“, kjer vse natančno poizvé.

Orgljavec cecilijanec,

kateri je dovršil cecilijansko šolo z dobrim uspehom, išče službo, katero bi nastopil takoj ali ob novem letu.

Kramarija s trafiko, prav dobro mesto, se takoj odda zaradi odhoda. Ponudbe pod „A. K. 1000“ poste restante Brezno, Ribnica.

Izabelskih živic,

več tisoč, prodaja po ceni Ivan Krajnc, veleposestnik v Št. Ilji, pošta Velenje. 1-3

Molitvenike,

v obeh deželnih jezikih,

v polusnje, usnje, kristal in kost vezane, priporoča v obilem številu in po najnižji ceni

Andrej Platzer,

poprej **Ed. Ferline,**

prodajalnica papirja, knjig in šolskih reči v Mariboru.

Stari molitveniki se vežejo v usnje za 40 kr. in več. 9-10

Oznanilo.

Hiša se proda polek več rudokopov v Zabukovci, obstoječa iz treh sob, klet in kuhinja, nove svinjske štale, sadunosni vrt, in s pol orala njive z izabelo v brajdah nasajeno. Pripravna je za rokodelce, posebno za čevljarje, krojače, pa tudi za mizarje, ker enakih rokodelcev tukaj pomanjkuje. Pogoji vgodni. Več se zvé pri lastniku **Franju Jugu v Zabukovci**, pošta Grize (Greis.) 2-3

Poštni urad

na spodnjem Štajarskem, išče se s hišo kupiti ali v najem vzeti. Naslov se izvé pri urednistvu „Slov. Gosp.“ v Mariboru. 3-3

Zelo po ceni!

Papir

pisan na eni in dveh straneh,

Svilnat papir

za umetalne cvetlice v krasnih barvah,

Podobe za jaslice, zlate in srebrne pene, angeljski lasi, šumečo zlato.

Vsakovrstni koledarji za l. 1892 in molitveniki priporoča

A. PLATZER,

poprej **ED. FERLINE,**

zaloga papirja, galanterijskega blaga in šolskih reči v Mariboru ob Dravi

gosposke ulice šte. 3. 3-4

gosposke ulice št. 3.

Janez Bregar,

klobučar v Mariboru

gosposke ulice,

priporoča č. g. duhovnikom in slavnemu občinstvo svojo veliko zalogo vsakovrstnih klobukov in po vsem svetu znane najlepše in trpežnejše **Ita-klobuke**, razno volneno in tudi fino z usnjem obšito **obutje** itd.

S spoštovanjem

2 10

J. Bregar.

Na prodajo!

Pri neki farni cerkvi Brežiškega okraja, pri cesti proti Brežicam, odda se dosti prostora in je tisto torišče sposobno za vsekako trgovino. 1-3